

Öğretimde Denetim

Durum Saptama
Değerlendirme ve Geliştirme

Prof. Dr. İncayet AYDIN

9. Baskı

Prof. Dr. İnalet AYDIN

ÖĞRETİMDE DENETİM
Durum Saptama Değerlendirme ve Geliştirme

ISBN 978-605-241-705-8

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© 2022, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ař'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevdir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük evrimii kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir

1. Baskı: Aralık 2005, Ankara

9. Baskı: Mart 2022, Ankara

Yayın-Proje: Nisanur Uzunlu
Dizgi-Grafik Tasarım: Mğe etin
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. şti.
İstanbul Cad. İstanbul arşısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Babamın değerli anısına ve tüm aileme...

Prof. Dr. İnayet AYDIN

1963 yılında Artvin'in Borçka ilçesinde doğdu. İlk ve Ortaöğrenimini Çanakale'nin Yenice ve Bayramiç ilçelerinde tamamladı. 1985 Yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bölümünden mezun oldu. 1986-1988 yılları arasında Sümerbank Bankacılık Personel ve Eğitim Müdürlüğünde görev yaptı. 1988 yılında A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsünde " 3308 Sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu Gereğince Sümerbank Banka Şubelerinde Ticaret Lisesi Öğrencilerine Yaptırılan Beceri Eğitimi" başlıklı tezini vererek yüksek lisans eğitimini tamamladı. 1988 Yılında A.Ü.Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bölümüne Araştırma Görevlisi olarak atandı. 1993 yılında " Eğitim Yönetiminde Stres Kaynakları" konulu tezi ile Doktor ünvanını kazandı. 1993 yılında aynı bölüme Yardımcı Doçent olarak atandı. 1996 yılında 8 ay süre ile YÖK/ Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında kazandığı bursla Amerika Birleşik Devletleri- OHIO "University of Cincinnati'de doktora sonrası araştırmacı olarak çalıştı. Aynı dönemde 6 haftalık " Yönetici Yetiştirme Akademisi"nde konuk öğretim üyesi yaptı. 1997 yılında Doçentlik ünvanını kazandı. 2003 yılında profesör olan yazarın "İş Yaşamında Stres", "Yönetsel Mesleki ve Örgütsel Etik" ve Prof Dr. Ali Balcı ile ortak olarak yazdıkları "Eğitim Yönetimi", "Alternatif Okullar", "Eğitim ve Öğretimde Etik" isimli beş kitabı, Eğitim Yönetimi alanında 30'dan fazla yayımlanmış makalesi bulunmaktadır. Lisans düzeyinde Hizmet İçi Eğitim, Yönetim, Yönetimde İnsan İlişkileri, Personel Yönetimi, Yönetimde Örnek Olaylar, İlköğretimin Denetimi derslerini ; Lisansüstü düzeyde, İnsan Kaynakları Yönetimi, Meslek Etiği, Alternatif Okullar, Okul Öncesi Kurumlarda Yönetim, Yönetimde Etik, Yönetimde Stres Kaynakları, Öğretimde Denetim, Çağdaş Denetim Yaklaşımları, Eğitim Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar derslerini vermektedir. Bir yıl süre ile A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdür Yardımcılığını ve üç yıl süre ile Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdür Yardım-

cılığı görevlerini yürüttü. 1999-2001 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi'nde "Öğretmen Performansının Değerlendirilmesi" ve "Okul Yönetimine Aile Katılımı" konularında sürdürülen iki araştırmaya danışmanlık ve Eğitim Araştırmalarına Destek Komisyonu Başkanlığı görevlerini yürüttü. Ayrıca pek çok kamu ve özel sektör kurumunda hizmet içi eğitim ve yönetim seminerlerinde programcı, koordinatör ve öğretici olarak görev almış; ihtiyaç saptama ve değerlendirme çalışmalarını gerçekleştirmiştir. Evli ve bir çocuk annesidir.

Not: Bu kitapta kullanılmış olan örnekleri üreten ve bunları kullanmama izin veren tüm öğrencilerime teşekkürü borç bilirim.

SUNUŞ

Bir kurumun amaçlarına ulaşabilmesi için sahip olduğu ve yararlanabileceği kaynakları en iyi bir Őekilde kullanması gerekir. Örgütün amaçlarına ulaşabilme derecesi bir bakıma kaynakları kullanabilme derecesine bağlıdır. Bu nedenle kurumda çalışmaların sürekli olarak gözetim ve denetim altında tutulması zorunludur. Bunlardan en önemlisinürün ve verimliliğin yakından izlenmesi, sürekli olarak artışını sağlayacak önlemlerin alınması gerekliliğidir. Bu açıdan bakıldığında denetim kurumlar için yaşamsal bir önem taşır.

Denetim idare hukuku ile yönetim biliminin ortak bir konusudur. Yapılan denetimlerde amaç, personel tarafından görölen hizmetlerin hukuk kuralları içinde yerine getirilmesinin incelenmesidir. Denetim olgusu, sorumluluk bilincinin, görev anlayışının, çalışma duygusunun itici bir gücüdür. Her alanda ve kademedede yapılan, yapıcı denetimler sistemin daha başarılı olmasına ve gelişmesine katkıda bulunur.

Denetici denetlediği kurumda bir alan uzmanı olarak rol oynayacaktır ve başarılı olabilmesi için denetimin gerektirdiği bilgileri kazanmış ve uygulama yeterliliklerini geliştirmiş olmalıdır. Eğitim sisteminde kurum denetimi, okulun eğitim-öğretim ve yönetim süreçleri ile bunlarla ilgili kayıt ve işlemlerin incelenerek, kurumun genel işleyişi hakkında bir hükme varmak üzere yapılır.

Bu kitaptaki kaynaklar incelendiğinde, büyük kısmının Amerika Birleşik Devletlerindeki yazarlara ait olduğu görülür. Amerika eğitim sistemindeki denetim 1820 yıllarında kontrol süreci olarak başlamış, günümüze kadar yapılan uygulama, inceleme ve araştırma sonuçlarından yararlanılarak sürekli bir Őekilde geliştirilmiştir. Bugün eğitim sisteminde denetim, öğretmen ve okul yöneticilerine rehberlik, mesleki yardım ve hizmet içinde yetiştirme olarak algılanmaktadır. Denetimde esas olan ilke, öğretmen ve yönetici ile birlikte çalışarak, öğrencilerin de katılımı ile öğretim ve eğitim sürecinde istenilen başarıyı sağlamaktır.

Geçmiş yıllarda sevgili öğrencim, şimdi değerli meslektaşım olan Prof. Dr. İnyet Aydın, gayretli ve titiz bir çalışmanın ürünü olan, klasik denetimden farklı olarak bilimsel bir yaklaşım getiren bu kitabı hazırladığı için kendisini candan tebrik ediyor ve kutluyorum. Bu güzel eserin Türk Eğitim Sisteminin gelişmesine yararı ve katkısı olacağını umuyorum. Gelecekte daha başarılı çalışmalar yapmasını ve eserler vermesini bekler, şükranlarımı sunarım.

Ekim 2005

Prof. Dr. A. Haydar TAYMAZ

İÇİNDEKİLER

Sunuş..... vii

I. KISIM EĞİTİMDE DENETİMİN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

1. BÖLÜM (EĞİTİMDE DENETİM)

Tanımlı, Tarihsel Gelişimi ve Boyutları

Denetimde Farklı Tanımlar.....	4
ABD'de Denetimin Tarihsel Gelişimi.....	5
Denetimin Boyutları.....	12
Denetimin Yönetim Boyutu.....	12
Denetimin Program Boyutu	13
Denetimin Öğretim Boyutu.....	14

2. BÖLÜM (DENETİM MODELLERİ)

Bilimsel Denetim.....	15
Sanatsal Denetim.....	23
Bir Sanat Olarak Öğretim.....	27
Programın Değerlendirilmesi.....	29
Öğretimin Değerlendirilmesi	29
Değerlendirmenin Sanatsal Olarak Açıklanması.....	30
Eğitimsel Uzmanlık.....	31
Eğitimsel Eleştiri.....	34
Öğretimsel Denetim.....	36
Klinik Denetim	37
Klinik Denetim Varsayımları ve Temel Özellikleri.....	39
Klinik Denetimin Amaçları	40
Klinik Denetimin Aşamaları	42

Gelişimsel Denetim.....	46
Bir Yetişkin Olarak Öğretmenin Gelişim Aşamaları.....	47
Bilişsel Gelişim (Cognitive Development)	47
Kavramsal Gelişim (Conceptual Development)	48
Ahlaki Gelişim (Moral Development)	50
Benlik Gelişimi (Ego Development)	51
Bilinç/Farkındalık (Consciousness) Düzeyi	52
Mesleki İlgi (Concern) Düzeyi	53
Değişkenlik Sorunu.....	56
Gelişimsel Denetimin Uygulanması.....	56
Yönlendirici Olmayan Yaklaşım (Nondirective).....	57
İşbirliğine Dayalı Yaklaşım (Collaborative).....	58
Yönlendirici Yaklaşım (Directive)	58
Farklaştırılmış Denetim	59
Farklaştırılmış Denetimin Temelleri	59
Profesyonellik (Meslek).....	59
Örgüt.....	60
Denetmen.....	60
Öğretmen	61
Farklaştırılmış Denetimin Bileşenleri	61
Gelişim Seçenekleri	62
Değerlendirme Seçenekleri	63
Farklaştırılmış Denetimin Temellerinin Geliştirilmesi	63
Mesleki Kültür	63

II. KISIM DURUM SAPTAMA

3. BÖLÜM (SINIF İÇİ GÖZLEM) Amacı, Türleri ve İlkeleri

Gözlem Tipleri	70
Sınıf İçi Gözlemin Amacı ve Kullanımı	70
Veri Tipleri	72
Gözlemde Nesnellik	74
Verilerin Kaydedilmesi	77
Gözlem İlkeleri	79
Sınıf İçi Gözlemin Amaçları	81

4. BÖLÜM SINIF İÇİ GÖZLEMDE KAYIT YÖNTEMLERİ VE TEKNİKLERİ

Kontrol Listeleri Kullanılması	83
Örnek Zaman İncelemesi	84
Seçilmiş Bir Konuda Kelimesi Kelimesine Kayıt	84
Yöntemin Yararları	85
Yöntemin Sakıncaları	86
Gözlem ve Kayıt Teknikleri	87
Öğretmen Sorularının Analizi	87
Aschner ve Gallagher'ın Yaratıcı Düşünme Sistemi	88
Smith, Bellach ve Arkadaşlarının Mantıksal/ Zihinsel Süreçler Yaklaşımı	90
Bloom'un Taksonomisi	92
Öğretmen Sorularının Kaydedilmesi	92
Sözel Akış Şemaları	94
Sözel Akış Tekniği	94

Öğretmen Hareket Şemaları	97
Öğretmen Konuşma Davranışlarının Analizi.....	98
Öğretmen Geribildirimleri	99
Öğretmenin Yapılandırılmış İfadeleri	101
Öğretmenin Sınıf Yönetimi İfadeleri	102
Öğrencilerin Görev ve Görev Dışı Davranışlarının Analizi	103
Öğrenci Davranışının Gözlenmesi	105
Sözel Olmayan Öğretmen Davranışlarının Analizi	110

III. KISIM

ÖĞRETİMİN VE ÖĞRETMENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5. BÖLÜM

EĞİTİMDE DEĞERLENDİRME

Eğitimde Formatif (Biçimlendirici-Süreç) ve Summatif (Kanıtlayıcı- Sonuç) Değerlendirme Yaklaşımları.....	117
Öğretmen Değerlendirmede Sonuca Dayalı Yaklaşım.....	119
Öğretmen Değerlendirmede Süreç Yaklaşımı	120

6. BÖLÜM

ÖĞRETMENİN ÖZ DEĞERLENDİRMESİ

Sınıf Değerlendirme Teknikleri

Sınıf Değerlendirme Tekniklerinden Örnekler	126
Bir Dakika Ödevi (Anlık Ödev- Yarım Sayfa Tepkisi)	126
En Bulanık Nokta	127
Tek Cümle Özet	128
Yönlendirici Yeniden İfade Etme	130
Uygulama Kartları	130
Zincir Notlar	131
Bellek Hücreleri	132
Sınav Değerlendirmeleri.....	134

Öğrencilerden Toplanan Test Soruları	134
Geçmiş Bilgilerin Yoklanması/Sondajı	135
İlke Nedir?	137
Yanlış Anlama/Önyargı Kontrolü	138
Dokümanlaştırılmış Sorun	139
Sınıflandırma Hücreleri	142

7. BÖLÜM

ÖĞRETMEN PERFORMANSININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Performans Değerlendirmenin Amaçları	144
Performans Değerlendirmede Yapılan Hatalar	152
Performans Geliştirme Aşamaları.....	154
Performans Değerlendirme Sürecinin Gözden Geçirilmesi.....	155
Performans Değerlendirmede Kullanılan Teknikler	159
Eğitimde Performans Değerlendirme.....	159

8. BÖLÜM

ÖĞRETMEN PERFORMANSININ DOSYA (PORTFOLİO) ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Dosyası Nedir?	163
Öğretmen Dosyaları Nasıl Kullanılır?	165
Öğretmen Dosyaları Nasıl Değerlendirilir?.....	166
Bir Dosya Programının Uygulama Aşamaları.....	167
Öğretmen Dosyalarının Sakıncaları.....	169

9. BÖLÜM

ÖĞRETMEN PERFORMANSININ ÇOKLU VERİ KAYNAKLARINA DAYALI DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Performansının Değerlendirilmesinde Kullanılabilecek Çoklu Veri Kaynakları	172
Öğrenci Raporları.....	173

Veli Raporları	175
Mesleki Etkinliklerle İlgili Materyallere İlişkin Meslektaş Görüşleri.....	176
Sistemantik Sınıf Gözlemleri	178
Yönetici Raporları	178

IV. KISIM

ÖĞRETMEN PERFORMANSININ GELİŞTİRİLMESİ

10. BÖLÜM

İŞGÖREN GELİŞTİRME

Hizmet İçi Eğitim Kavramı ve Gelişimi.....	185
Hizmet İçi Eğitimin Gerekliliği ve Amaçları	189
Hizmet İçi Eğitimin Yararları.....	192
Hizmet İçi Eğitim Türleri	195

11. BÖLÜM

OKUL MÜDÜRÜNÜN EĞİTİCİ ROLÜ VE İŞGÖREN GELİŞTİRME YAKLAŞIMLARI

Takım Çalışmaları	199
Eğitim Aracı Olarak Grup Toplantıları	205
Okul Müdürlerinin Öğretmenleri Geliştirme Rolü	208

12. BÖLÜM

MENTORLÜK

Mentorlüğün Yararları	212
Mentorlük Sürecinin Aşamaları	213

13. BÖLÜM KOÇLUK

Koçluk Uygulamasının Amacı.....	218
Uygulama Aşamaları.....	218
Koçluğun Yararları	219
Koçluk Türleri	219
Koçluk Teknikleri.....	219
Koçluk Etkinlikleri	220

14. BÖLÜM MİKRO ÖĞRETİM

Mikro Öğretimin Tanımı	221
Mikro Öğretimin Amacı	221
Mikro Öğretim Yönteminin Uygulama Aşamaları.....	223
Mikro Öğretim Yönteminin Yararları.....	227
Mikro Öğretim Yönteminin Sınırlılıkları.....	228

15. BÖLÜM EYLEM ARAŞTIRMASI

Eylem Araştırmasının Aşamaları	231
Problemin Tanımlanması	231
Eylem Planı	232
Veri Toplama.....	233
Verilerin Analizi	234
Sonraki Eylemin Planlanması.....	234
Eylem Araştırmasının Eğitim Örgütlerinde Uygulanması.....	235
Kaynakça.....	237

I. KISIM

EĞİTİMDE DENETİMİN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

1. BÖLÜM

EĞİTİMDE DENETİM: Tanımı, Tarihsel Gelişimi ve Boyutları

Eğitimde denetim anlayışı, yönetime ilişkin yaklaşım ve kuramlara uygun bir değişim ve gelişim göstermiştir. Yönetim kuramlarının ortaya koyduğu ilkelere, varsayımlara ve yaklaşımlara göre denetime bakış açıları da birbirinden farklılaşmıştır.

Eğitimde ve okul sisteminde denetiminin gereğine ve önemine olan inanç bütün yazarlar tarafından vurgulanmış ve özellikle sınıf içindeki öğretimin denetimi kaçınılmaz görülmüştür. Okul sistemi, diğer toplumsal sistemlerle etkileşim içindedir. Sistemler açıklık, kapalılık, sinerji, yenilikçilik ve diğer özellikleri açısından birbirinden farklılık gösterirler. Denetim süreci, öğrenci başarısını iyileştirmeye yardım konusunda aracılık eden bir işlev görür. Denetim bireyler ve gruplarla çalışmayı içerir. Denetimi gerekli kılan birinci unsur, yönetim literatüründe “entropy” olarak bilinen örgütün güç kaybetmesini önlemektir. Sistem denetim aracılığı ile parçaları arasında açıklık eğilimine girer. Sistem denetimsiz kalırsa yalnızlık, düzensizlik, kapalılık ve durağanlığa gömülür ve güç yitimi ortaya çıkar (Kimbrough ve Burkett, 1990,170).

Eğitimde denetimin gerekliliğini vurgulayan bir diğer unsur da denetimin bu gün artık kontrol etmekten öte geliştirme odaklı bir işlev içinde görülmesidir. Bu açıdan bakıldığında özellikle öğretimin denetimi ve geliştirilmesi eğitim sisteminin amaçlarına ulaşmasında en gerekli unsurlardan biri haline gelmiştir. Aşağıda eğitim denetiminin sistem içindeki farklı işlevlerine vurgu yapan farklı denetim tanımları yer almaktadır.

DENETİMDE FARKLI TANIMLAR

Tarihsel gelişimine bakıldığında denetim ve yönetim her zaman çok yakından ilişkili olmuşlardır. Çağdaş gelişmeler ışığında bakıldığında denetimin işlevleri de bir parça değişikliğe uğramıştır. Farklı yazarlar denetim kavramını farklı açılardan ele alarak tanımlamışlardır (Wiles ve Bondi, 1996, 8):

Harris ve Bessent , **yönetmel bir bakış açısı** ile denetimi; “okulun temel öğretimsel amaçlarını gerçekleştirmesini doğrudan etkilemek için, okulun işleyişini sağlamak ve değiştirmek amacıyla okul çalışanlarının insanlar ve diğer nesnelere ilişkili olarak yaptığı her şeyin denetimi” olarak tanımlamışlardır.

Denetimi bir **program geliştirme etkinliği** olarak gören Cogan ise bu kavramı; “öğretim programının yazılması ve gözden geçirilmesi, öğretim materyalinin hazırlanması, öğretim sürecinin geliştirilmesi, öğretim sonuçlarının ailelere açıklanması ve genel olarak eğitim programının bütününe değerlendirilmesi” olarak tanımlamıştır .

Marks, Stoops ve King ise denetimi, **öğretim süreci** açısından ele alarak “öğretim programı ve öğretimin geliştirilmesini sağlama-yı amaçlayan uygulama ve eylemlerin değerlendirilmesi” biçiminde tanımlamışlardır.

Kimbal Wiles’e göre ise denetim bir **insan ilişkileri** sürecidir. Bu anlamda denetici, iletişim kuran, insanların birbirlerini dinlemesini sağlayan, benzer sorunları ve birbirine yardım edebilecek kaynakları olan kişileri bir araya getiren, bireyleri yeni çalışmalar yapmaya teşvik eden, insanlarla sorunları tartışıp, onlara sorunlarına çözüm bulabilecekleri kaynakları öneren; Bireylere bir öğretmen olarak, öğretim sürecinde kendilerini güvenli hissedebilecekleri uygun önerilerde bulunan ve kaynaklar sağlayan; bireylerin sistem ve uygulanan politikalar hakkındaki düşüncelerini açıklamaya teşvik eden kişidir. Sergioivanni ve Starratt ise denetimi yine aynı bakış açısı ile tanımlayarak “geleneksel olarak denetim, öğretimin geliştirilmesi amacını taşımakla birlikte, okul amaçlarının başarılmasını okuldaki insanların ilişkilerine bağlı olduğunu” belirtmişlerdir (Wiles ve Bondi, 1996, 9).

Alfonso, Firth ve Neville denetimin **yönetmel** boyutunu vurgulayarak “denetim bütün karmaşık örgütlerde vardır. Çünkü bütün örgütler kendilerini korumak, geliştirmek ve değiştirmek zorundadırlar. Örgüt ile denetim arasındaki ilişki doğrudan ve açıktır. Örgütsel kaynaklar, örgütsel etkililiğin sağlanması için kullanılmak zorundadır. Okul bir üretim sistemidir ve eğitimcilerin öğretimsel denetimi, örgüt ve üretim arasındaki bağların kurulması için kaçınılmazdır.” demektedirler (Wiles ve Bondi, 1996, 10).

Mosher ve Purpel, eğitim denetimini bir **liderlik** işlevi olarak ele almakta ve bu bağlamda “ denetimin görevi, öğretmenlere nasıl öğretmeleri gerektiğini öğretmek; eğitimin program, öğretim ve diğer alanlarının yeniden formüle edilmesinde mesleki liderlik sağlamaktır.” görüşünü ortaya koymaktadırlar (Wiles ve Bondi, 1996, 10)

Bolin'e (1987) göre Michigan Okul Bölgesinde yönetici olan William Payne'nin 1895 yılında yazdığı “Okul Denetimi Üzerine Bölümler” başlıklı kitabı Amerikan eğitim tarihinde yönetim ve denetim konusunda bilinen ilk yazılı kaynaktır. 19 ve 20. Yüzyıllarda yazılmış kaynaklara göre ise denetimin daha çok “kontrol” işlevi üzerinde durulduğu görülmektedir. Bu kaynaklar genellikle, deneticilerin sergilemesi gereken tarafsızlık ve etkililiğin geliştirilmesi için gerekli yöntemleri tanımlamışlardır. Bu yöntemler arasında program ve öğretimin gözden geçirilmesi; öğretmen ve öğrenci performansının değerlendirilmesi gibi konular yer almaktaydı (Aktaran Pajak, 1993, 2).

ABD'DE DENETİMİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Symy'e göre (1991) denetim, Ortaçağ Latin kökenli bir kavram olup ilk tanımlanma biçimi ile “ bir metnin orijinaline uygunluğu veya varolan sapmaları ya da hataları inceleme ve gözden geçirme” anlamında kullanılmıştır. Yazılı kayıtlardaki örnekler bakıldığında kavram daha sonraları (Grumet, 1979) “genel yönetim, yönlendirme, kontrol” karşılığı kullanılmıştır. Koloni döneminde ise “kontrol-ins-